

Sami Uotinen, Maria Pernu

8.1.2020

2/2020

Till kommun- och stadsstyrelserna
och samkommunernas styrelser

Klientavgifterna inom social- och hälsovården i huvudsak oförändrade år 2020–2021

Maximibeloppen för de jämnstora klientavgifter som indexjusteras är oförändrade åren 2020–2021.

Inkomstgränserna för de inkomstrelaterade avgifterna och det minimibelopp som ska reserveras för personligt bruk ändras vid ingången av 2020.

Inkomstgränserna enligt klientavgiftsförordningen och det minimibelopp som ska reserveras för personligt bruk ändras utifrån förordningen 1059/2019 som träder i kraft 1.1.2020.

Närmare upplysningar:

Maria Pernu, tfn 09 771 2133
Anu Nemlander, tfn 09 771 2612

Källa

Statsrådets förordning om ändring av förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (1056/2019)

Klientavgifterna inom social- och hälsovården i huvudsak oförändrade år 2020–2021

Allmänt

De avgifter som tas ut för service inom social- och hälsovården och inkomstgränserna för inkomstrelaterade avgifter är från och med början av augusti 2008 indexbundna med stöd av 2 § 2 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992, nedan klientavgiftslagen) och 33 a § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (912/1992, nedan klientavgiftsförordningen).

Indexjusteringarna görs vartannat år. Den föregående indexjusteringen gjordes för 2018–2019.

Avgifterna inom social- och hälsovården baserar sig på folkpensionsindexet och arbetspensionsindexet. Klientavgifterna i euro avrundas till närmaste 0,10 euro. De inkomstgränser som ligger till grund för avgifterna och det minimibelopp som en person i institutionsvård ska ha för personligt bruk avrundas till närmaste hela euro.

Justeringen enligt förändringen i folkpensionsindexet görs utifrån det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket de folkpensioner som betalades ut i januari månad av justeringsåret har räknats ut. Under justeringsperioden har folkpensionsindexets värde hållits oförändrat, och därför hålls också klientavgifternas maximibelopp oförändrade.

Justeringen enligt förändringen i arbetspensionsindexet görs utifrån det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Under justeringsperioden har arbetspensionsindexet stigit med cirka 2 procent, och därför stiger inkomstgränserna och det minimibelopp som ska reserveras för personligt bruk.

Enligt kalkylerade uppskattningar kan justeringarna innebära att kommunernas och samkommunernas klientavgiftsintäkter minskar med ungefär 1,8 miljoner euro per år.

Justeringarna enligt arbetspensionsindexet gäller de inkomstgränser i euro som avses i 3 § 2 mom. i klientavgiftsförordningen, höjningen i euro av den inkomstgräns som avses i 3 § 3 mom. samt det minimibelopp som ska reserveras för personligt bruk enligt 33 §. I dessa görs det inga andra justeringar.

Följande klientavgifter enligt klientavgiftsförordningen är bundna till folkpensionsindexet:

- avgift för tillfällig hemsjukvård enligt 3 § 5 mom.
- hälsocentralsavgifter, avgift för jourbesök vid hälsovårdscentral och avgift för individuell fysioterapi enligt 7 §
- sjukhusens poliklinikavgifter enligt 8 § 1 mom.
- avgifter inom dagkirurgin enligt 8 a § 1 mom.
- avgifter för undersökning och vård av mun och tänder enligt 9 § 1–2 mom.
- avgifter för vård i serie enligt 11 § 1 mom.
- avgifter för kortvarig anstaltsvård enligt 12 § 1 mom.
- avgifter för dag- och nattvård enligt 13 § 1 mom.
- avgifter för rehabilitering enligt 14 § 1 mom.
- avgifter inom barnskyddet enligt 20 § 2 mom.
- avgift för läkarintyg enligt 23 §
- avgift för outnyttjad mottagningstid som inte avbeställts enligt 25 § 1 mom.
- vårdavgift som tas ut efter att avgiftstaket har överskridits enligt 26 a § 3 mom.

Följande inkomstgränser och minimibelopp som ska reserveras för personligt bruk enligt klientavgiftsförordningen är bundna till arbetspensionsindexet:

Medel för personligt bruk

För klientens personliga bruk ska reserveras minst 110 euro per månad från och med 1.1.2020.

Med stöd av 14 § 1 mom. i klientavgiftslagen kan kommunen eller samkommunen då den för en person har ordnat anstalts-, institutions- eller familjevård ta ut eller lyfta pensioner, livräntor, underhållsbidrag eller understöd eller andra fortlöpande eller som engångsbelopp

inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar som personen har rätt till för den tid vården varar. Om kommunen lyfter personens ovanstående inkomster, ska kommunen med stöd av 33 § i klientavgiftsförordningen för personligt bruk lämna den självriskandel som avses i 7 c § 1–2 mom. i klientavgiftslagen eller minst 110 euro i månaden från 1.1.2020.

Avgifter för service i hemmet

Bestämmelser om avgifter för service i hemmet finns i 3 § i klientavgiftsförordningen.

Fortgående och regelbunden hemsjukvård och hemservice

Månadsavgiften får uppgå till högst en viss procent av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränserna nedan. Avgiftsprocenterna och inkomstgränserna är följande från 1.1.2020:

Antal personer	Inkomstgräns euro/månad	Avgiftsprocent
1	588	35
2	1 084	22
3	1 701	18
4	2 103	15
5	2 546	13
6	2 924	11

Om familjen består av fler än sex personer, höjs inkomstgränsen med 357 euro och sänks avgiftsprocenten med 1 procentenhet för varje därpå följande person.

Högsta avgift och avrundning av avgift

Enligt 2 § i klientavgiftslagen får den avgift som tas ut för servicen vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas hur hög avgiften för servicen maximalt får vara och att avgiften ska bestämmas enligt betalningsförmågan.

I lagstiftningen om klientavgifter saknas bestämmelser om avrundning av avgifter som tas ut hos serviceanvändaren. Vid avrundning av en avgift tillämpas därför bestämmelserna i lagen om avrundning av betalningar i euro (890/2000). En kommun eller en samkommun eller ett förtroendeorgan som anges i en instruktion kan besluta sänka de högsta avgifter som fastställs i lagstiftningen om klientavgifter.

Köpta tjänster

Om en kommun eller samkommun tillhandahåller service genom att köpa tjänster av en kommunal, en privat eller någon annan serviceproducent, ska den som använder servicen betala samma avgifter och ersättningar som när motsvarande tillhandahålls i kommunens eller samkommunens regi. Således räknas de klientavgifter som tas ut för köpta tjänster med i avgiftstaket på samma grunder som om servicen hade tillhandahållits i egen regi av kommunen eller samkommunen; 12 § i klientavgiftslagen.

Införande av avgifter inom social- och hälsovården

Kommunfullmäktige eller samkommunens styrelse eller ett förtroendeorgan som anges i förvaltningsstadgan beslutar om införande av avgifter enligt lagstiftningen om klientavgifter.

Beslut om klientavgifter

Klientavgifterna i klientavgiftslagen och klientavgiftsförordningen är maximala avgifter. Kommunen eller samkommunen kan i förtroendeorganet besluta att avgifter tas ut till lägre belopp än de maximala eller att avgifter inte tas ut över huvud taget.

Ett beslut om avgifter kan inte fattas så att man bestämmer att en höjd avgift tas ut retroaktivt (14.4.1994/1512 HFD 1994:A 22). Riksdagens justitieombudsman har fattat ett liknande avgörande: Kommunen har inte rätt att påföra klientavgifter retroaktivt; 3199/2009.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Timo Reina
vice verkställande direktör

Tarja Myllärinen
direktör, social- och hälsovård